

Вельможко К. Г., студентка
Бережна О. О, ст. викл.
Запорізький Національний Технічний Університет

СПОСОБИ ПЕРЕКЛАДУ АНГЛОМОВНИХ ТЕРМІНІВ ГАЛУЗІ РАДІОТЕХНІКИ

Науково-технічні тексти характеризуються особливим стилем, який відрізняє їх від інших типів текстів. При перекладі таких текстів ця особливість створює додаткові труднощі та проблеми. Для правильного розуміння та перекладу простого терміна важливо знати його словотвірну і морфологічну структуру, семантичні відмінності загальноживаних слів.

Виділяють наступні способи перекладу термінів:

1. Транскодування – спосіб перекладу, при якому передача звукової або графічної форми слова здійснюється засобами абетки мови перекладу: *astrometry* – *астрометрія*, *calculator* – *калькулятор*, *diagonal* – *діагональ*.

2. Калькування – передача не звукового, а комбінаторного складу слова, коли складові частини слова (морфеми) чи фрази (лексеми) перекладаються відповідними елементами мови перекладу: *air traffic control* – *контроль повітряного руху*, *aircraft attack* – *атака літака*, *atomic density* – *щільність атомів*.

3. Описовий переклад – це спосіб перекладу, що полягає у заміні оригінальних слів в мові перекладу із збереженням їхнього змісту: *difficult-to-detect objects* – *об'єкти, що важко виявити*, *radar absorbing material* – *матеріал, який поглинає радіолокаційне випромінювання*.

4. Головним прийомом перекладу термінів є переклад за допомогою лексичного еквіваленту. За визначенням А. Коваленко, еквівалент – постійна лексична відповідність, яка точно співпадає із значенням слова [1 с. 67].

5. Прийом опису – передача слова за допомогою поширеного пояснення значення англійського слова. Цей прийом вживається як у випадку відсутності відповідного за значення слова в рідній мові, так і при поясненні слова у словнику: *radar absorbing material* – *матеріал, який поглинає радіолокаційне випромінювання*, *difficult-to-detect objects* – *об'єкти, що важко виявити*;

Значні труднощі викликають терміни, до складу яких входять групи слів, так звані багатокомпонентні терміни. При перекладі багатокомпонентного терміна необхідно з'ясувати його склад, визначити головне слово та порядок, згідно якому слід розкривати значення даного словосполучення (оскільки порядок слів багатокомпонентного терміну у більшості випадків доведеться підкоряти законам української мови, порядок слів якої відрізняється від порядку слів в англійській мові) [3, с. 45].

Найбільш складними для перекладу є терміни, які мають різні значення не тільки в різних галузях науки і техніки, а й навіть в одній галузі. Таке слово, що має кілька словникових відповідностей, варіантів, аналогічних йому за значенням, перекладається шляхом підбору аналогу, який найточніше передавав би значення терміну в залежності від лексем, які знаходяться в тісному поєднанні з даним словом [2, с. 89].

Отже, проаналізувавши все вище зазначене, можна зробити висновок, що, в загалом, радіотехнічні терміни мають такі самі шляхи передачі з англійської мови на українську як і всі інші терміни. Головною проблемою перекладу таких термінів та термінів-словосполучень є їх багатозначність не тільки серед різних галузей науки, але й всередині самої радіотехнічної сфери.

Література

1. Коваленко А. Я. Науково-технічний переклад: навчальний посібник. Тернопіль : Вид-во Карп'юка, 2001. 284 с.

2. Коваленко А. Я. Загальний курс науково-технічного перекладу: навчальний посібник. К. : КНУ ім. Шевченка, 2001. 290 с.

3. Петухов С. В., Бурукина О. А. Особенности перевода английских и русских технических текстов на современном этапе // Третьи Федоровские чтения. Университетское переводоведение. СПб., 2002. С. 44-72.